

Автор: Есетова Салтанат Жұбатқанқызы
Пән: Жаратылыстану
Сынып: 5-сынып
Бөлім: Тірі және өлі табиғаттағы үдерістер
Тақырып: Климаттық үдерістер

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	5.4.1.1.- өлі табиғатта болатын үдерістерді атау (табиғатта заттардың айналымы, тау түзілу, үгілу, климаттық үдерістер)
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар:Табиғатта болатын климаттық үдерістерді анықтау. Басым бөлігі: Климат пен ауа-райының не екенін және олардың айырмашылығын түсіндіру. Кейбір оқушылар: Климаттық үдерістердің себеп салдарын өмірмен байланыстыра отырып,мысалдар келтіру.
Тілдік мақсаттар:	КлиматАуа райы Бейімделу Климат ПогодаПриспособление Climate WatherAdapotaion Климат дегеніміз- белгілі бір аймақтағы ұзақ жылдар бойы қайталанатын ауа райының көп жылдық режимі. Ауа райы дегеніміз-белгілі бір жердегі тәулік ішіндегі болатын жағдай. Бейімделу-қауіпті желдер,өте жоғары және төмен температура, қысымның тез өзгеруі адамдарға қолайсызәсер ететін қауіпті құбылыстарды айтады
Күтілетін нәтиже:	Климат пен ауа-райының не екенін және олардың айырмашылығын түсіндіру.
Бағалау критерийлері:	Тапсырманы орындау критерийлері: 1. Климаттық үдерістерді анықтайды. 2. Климат және ауа райы құбылыстары мен элементтерін салыстырады. 3. Үдерістердің жүруін түсіндіре отырып, мысалдар келтіреді. 4. Климаттың ерекшелігін сипаттап, анықтайды
Құндылықтарды дарыту:	«Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясының аясында жоғары деңгейлі зияткер оқушыларды дайындау және білім мен ғылымды біріктіру мақсатында климаттық үдерістермен таныстыру.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	
Пәнаралық байланыс:	Физика - табиғат құбылыстарын белгілі бір заңдылық бойынша үйренуде Биология-өсімдіктер мен жануарлардың қолайсыз климатқа бейімделуін үйренуде. Бейнелеу- графикалық бейнелерді түсіргенде
Бастапқы білім:	Оқушылар осыған дейін климаттық үдерістер туралы білетін ойларын айта алады. Климаттық үдерістердің көэлементтерін,ондағы құбылыстары жайлы біледі. Климаттық үдерістердің ерекшеліктері туралы ойларын сипаттай алады.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>I. «Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылармен амандасу, сыныпты түгендеу.Оқушыларды топқа бөлу.Сыныпта ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыру және тақырыпқа шығу мақсатында «Нөсер» жаттығуы арқылы тақырыпқа шығу. -Бұл жаттығу сіздерге тақырып туралы қандай ой шақырады? -Бүгін біздің ауылда қандай ауа райы? -Бүгінгі сабақтың тақырыбы қандай болады деп ойлайсыздар? «Мозайка!» әдісі арқылы оқушыларды 2 топқа бөлемін. Географиялық диктантты «миға шабуыл » әдісі арқылы орындау. 1.Жер бедерін зерттейтін ғылым-.....деп атайды. (геоморфология) 2. Таулардың пайда болуы,және жанартаулардың атқылауынан пайда болады.(Жер сілкіну) 3. Тау жыныстарының температурасының,, мұздықтардың, судың, тірі организмдердің әсерінен бұзылу үрдісін үгілу дейміз. (Жауын-шашын) 4.Үгілудің үш түрі бар:, және (физикалық, химиялық, биогендік) 1. 5. Тау жыныстары биогендік жолмен үгілгенде организмдер өзіне қажетті..... заттарды сіңіріп алады (минералды заттарды) Дескриптор: -көп нүктенің орнына дұрыс жауабын береді. -терминдердің мағанасын береді.</p>	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	<p>Жаңа сабақтың тақырыбын ашу мақсатында бейнеролик көрсетіледі. 2. Тапсырма №1Топтық жұмыс жүргізіледі 3. 1. «Ойлан, жұптас, бөліс» әдісі арқылы жаңа тақырыптың мәтінімен танысады, өзара талқылайды. 4. 1-топқа тапсырма: 5. Климат дегеніміз не,климат ұғымын алғаш ғылымға енгізген кім? 6. Ауа райы дегеніміз не,ауа райының қандай элементтері бар. 7. 2-топқа тапсырма: Климат құрушы факторлардың негізін атап, себебін түсіндіру 8. Климаттың тірі ағзаға әсерін түсіндіру. 9. 10. 11. Дескриптор: -климат пен ауа райынне екенін анықтайды. -ауа райының элементтерін тізімдейді. -климаттың қалыптасуын түсіндіреді. 12. - климаттың тірі ағзаға әсерін анықтайды Бағалау:өзара бірін- бірі бағалайды және кері байланыс беремін. Жарайсыңдар, өте жақсы! Смайликтер арқылы Тапсырма №2 «Кластер құрау» әдісі: Берілген кластерді «Климат» сөзін пайдалана отырып толтыру. 13. Дескриптор: - Кластерді қалыптастырушы факторларды анықтайды. -Кластерді дұрыс жасайды. -факторлардың ішінен негізгілерін іріктейді. Бағалау:өзара бағалайды және кері байланыс беремін. Мадақтау, Смайликтер арқылы Тапсырма №3 «Суреттер сөйлейді» - әдісі 1) Жыл мезгілдері өзгерістеріне ауа райының әсер етуіне сипаттама бер. 2. Күн мен түн, жыл маусымдарының ауысуы 3. Климаттық құбылыстар (жауын-шашын, дауыл мен құмды желдер, қар, мұз) Дескриптор: Білім алушы -жыл мезгілдерінің өзгеріс себебін баяндайды. -ауа райы компоненттерін анықтайды. -сурет бойынша жыл мезгілдеріндегі табиғат компоненттерінің өзгеріп отыруына сипаттама береді. Бағалау: Мадақтау, Басбармақ әдісі арқылы бағалау, кері байланыс беремін.</p>	
Сабақтың соңы	<p>Тапсырма №4 «Бірге ойлаймыз» әдісі Суретке қарап климат жағдайына өсімдіктер мен жануарлардың бейімделуі туралы айтады 1-сурет 2-сурет 3-сурет 4-сурет Дескриптор: Білім алушы -Суретке қарап қай жануар қандай климат жағдайында тіршілік ететінін айтады. -Қыс айларында қалай бейімделгенін анықтайды. -Қолайлы-қолайсыз климаттық жағдайларды іріктейді. -Жануарлар мен өсімдіктердің ерекшеліктерінің қалыптасуын климаттық жағдаймен байланыстырады. Бағалау:өзара бағалайды және кері байланыс беремін. Мадақтау, Смайликтер арқылы</p>	
Рефлексия	<p>«Бес саусақ» әдісі рефлексия жасату. Берілген сұрақтарға жауап беру арқылы оқушылар сабақты түсінген немесе түсінбеген және сұрақтары бар болса бес саусақ парақшасына өздерінің ойларын жеткізіп жазады. Басбармақ - бүгін мен жаңадан нені үйрендім? Балан үйрек-Бүгін мен не жасадым, неге қолжеткіздім? Ортантерек-сабаққа байланыстыкөңілкүйім. Шылдыршүмек-Бүгінкімгекөмектесеалдым? Кішкенебөбек- Қандайқиындықболды, оны қалайжеңдім? Оқушы жетістіктерін атап кері байланыс жасаймын.</p>	